

СХВАЛЕНО

засіданням педагогічної ради
Запорізького класичного ліцею
Запорізької міської ради
Запорізької області
протокол № 14 від 25.05. 2022 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом Запорізького
класичного ліцею Запорізької
міської ради Запорізької області
від 27.05.2022 р.
№ 81-р

Освітня програма позашкільного підрозділу Запорізького класичного ліцею Запорізької міської ради Запорізької області на 2022-2023 навчальний рік

ЗМІСТ

1. Вступ	3
2. Місія, візія та ключові цінності позашкільного підрозділу	3-4
3. Мета та завдання освітнього процесу в позашкільному підрозділі	4-5
4. Головні принципи освітнього процесу	6-7
5. Зміст освітнього процесу. Система управління освітнім процесом.	7-9
6. Навчальний план та обґрунтування його вибору.	9-13
7. Навчальні програми. Методичне забезпечення освітньої програми.	13-15
8. Організація освітнього процесу в позашкільному підрозділі.	15
9. Очікувані результати реалізації освітньої програми.	15-16

Вступ

Освітня програма позашкільного підрозділу Запорізького класичного ліцею – це нормативний документ, який містить характеристику змісту позашкільної освіти, особливості організації освітнього процесу та освітню місію позашкільної освіти. Освітня програма позашкільного підрозділу схвалюється педагогічною радою комплексу та затверджується директором комплексу.

Освітня програма вибудовується з урахуванням диференціації та індивідуалізації освітнього процесу, демократизації управління, створення умов для творчої діяльності адміністрації та працівників закладу позашкільної освіти, збереження єдиного освітнього простору в регіоні, соціального захисту вихованців, учнів і слухачів, із забезпеченням їх права на доступність і якість позашкільної освіти, створення умов для безперервності освіти.

Освітня програма позашкільного підрозділу є засобом забезпечення реальних умов для вибору індивідуальної траєкторії розвитку, гарантом досягнення обраних освітніх рівнів, технологічним засобом управління якістю позашкільної освіти. Освітня програма узгоджена із законами України "Про освіту" та "Про позашкільну освіту", "Про наукову і науково-технічну діяльність", Положенням про позашкільний підрозділ, Положенням про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 11 серпня 2004 р. № 651 та зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 20 серпня 2004 р. за № 1036/9635, Типовими навчальними планами для організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах системи Міністерства освіти і науки України, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 22.07.2008 р. № 676, освітніми запитами дітей та їх батьків.

Місія, візія та ключові цінності позашкільного підрозділу

Місія позашкільного підрозділу: сприяння кожному здобувачу освіти в цілісному розвитку та лідерському становленні; служіння людині, громаді, суспільству.

Візія позашкільного підрозділу:

створення сприятливого середовища, інфраструктури та умов для розвитку особистості;

розвиток науково-педагогічного потенціалу, удосконалення науково-дослідницької, освітньої та інноваційної діяльності;

сприяння розкриттю лідерських якостей здобувачів освіти шляхом їх участі в самоврядуванні закладу позашкільної освіти;

створення умов для змістовного дозвілля здобувачів освіти та працівників закладу позашкільної освіти;

відкритість та забезпечення інформування спільноти;

служіння громаді.

Ключові цінності: Україна, дитина, громада, професіоналізм, довіра, духовність, лідерство, відповідальність.

Мета та завдання освітнього процесу в позашкільному підрозділі

Метою освітнього процесу в позашкільному підрозділі є розвиток здібностей дітей та молоді у сфері освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту, технічної та

іншого виду творчості, здобуття ними первинних професійних знань, умінь і навичок, необхідних для їх соціалізації, подальшої само- та професійної реалізації.

Основними завданнями є:

виховання громадянина України;

вільний розвиток особистості та формування її соціально-громадського досвіду; виховання у вихованців, учнів і слухачів поваги до Конституції

України, прав і свобод людини та громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії;

виховання у вихованців, учнів і слухачів патріотизму, любові до України, поваги до народних звичаїв, традицій, національних цінностей Українського народу, а також інших націй і народів;

виховання у вихованців, учнів і слухачів шанобливого ставлення до родини та людей похилого віку;

створення умов для творчого, інтелектуального, духовного і фізичного розвитку вихованців, учнів і слухачів;

здобуття учнями, вихованцями, слухачами первинних професійних навичок і вмінь, необхідних для їхньої соціалізації, подальшої самореалізації та професійної діяльності;

формування у вихованців, учнів і слухачів свідомого й відповідального ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточуючих, навичок безпечної поведінки; задоволення освітньо-культурних потреб вихованців, учнів і слухачів, які не забезпечуються іншими складовими структури освіти;

задоволення потреб вихованців, учнів і слухачів у професійному самовизначенні і творчій самореалізації;

пошук, розвиток та підтримка здібних, обдарованих і талановитих вихованців, учнів і слухачів;

вдосконалення фізичного розвитку вихованців, учнів і слухачів, підготовка спортивного резерву для збірних команд України з різних видів спорту; організація дозвілля вихованців, учнів і слухачів, пошук його нових форм; профілактика бездоглядності, правопорушень;

виховання в учасників освітнього процесу свідомого ставлення до власної безпеки та безпеки оточуючих;

формування здорового способу життя вихованців, учнів і слухачів; здійснення інформаційно-методичної та організаційно-масової роботи.

Головні принципи освітнього процесу

гуманізація, що визначає пріоритети завдань творчої самореалізації особистості, її виховання, створення умов для вияву обдарованості і талантів здобувачів освіти, формування гуманної особистості;

єдність загальнолюдських і національних цінностей, що забезпечує у змісті освітнього процесу органічний зв'язок і духовну єдність української національної культури з культурою народів світу; розвиток культури всіх національних меншин, що проживають на території України; сприяє усвідомленню пріоритетності загальнолюдських цінностей над груповими; визначає позашкільну освіту як важливий засіб національного розвитку й гармонізації національних і міжнаціональних відносин в Україні;

демократизація, що передбачає автономію закладів позашкільної освіти різних типів та форм власності у вирішенні основних питань змісту їх діяльності, розвитку різноманітних форм співробітництва та партнерства всіх учасників освітнього процесу;

науковість і системність, що полягає в забезпеченні оптимальних умов для інтегруючої функції освітніх процесів в умовах досягнення основної мети позашкільної освіти;

безперервність, наступність та інтеграція, що забезпечує єдність всіх ланок освіти, об'єднання зусиль підрозділу позашкільної освіти з загальноосвітньою ланкою ліцею, цілісність і наступність позашкільної освіти, спрямованої на поглиблення та конкретизацію освітнього процесу; дисципліни загальноосвітнього циклу у ліцейському освітньому просторі доповнені предметами музично-естетичного циклу, що сприяє створенню основи для успішної самореалізації особистості, набуття освіти впродовж всього життя, за умови наступності та концентричності;

багатоукладність і варіативність, що передбачає можливість широкого вибору змісту, форми і засобів позашкільної освіти, альтернативність у задоволенні духовних запитів здобувачів освіти, їх пізнавальних та інтелектуальних можливостей та інтересів, запровадження поліваріантності

навчальних програм, поглиблення і розширення їх практичної сприйнятливості, референції та індивідуалізованого освітнього процесу;

добровільність і доступність, що передбачає право вибору та доступності в забезпеченні потреб абсолютності у творчій самореалізації, духовному самовдосконаленні, здобутті додаткових знань, умінь та навичок, підготовки до активної професійної та громадської діяльності;

самостійність і активність особистості, що полягає у забезпеченні психологічної педагогічної атмосфери, яка сприяє виявленню, розвитку і реалізації здобувачами освіти пізнавальної самостійності, творчої активності, прояву обдарованості і таланту;

практична спрямованість, що передбачає набуття здобувачами освіти певних умінь і навичок, орієнтацію на трудову діяльність у ринкових умовах, їх розширення та розвиток, а також впровадження в життя за умов інтеграції з наукою і виробництвом.

Зміст освітнього процесу

ґрунтується на засадах особистісного замовлення дітей і їх батьків. Ці замовлення постійно розвиваються, варіюються, в чому і простежується безперервна динамічність позашкільної освіти, її нестандартність та варіативність. Освітній процес у позашкільному підрозділі здійснюється за музично – естетичним напрямком – відповідно до Закону України "Про позашкільну освіту".

Система управління освітнім процесом

Керівництво закладом здійснює директор.

Колегіальним органом управління є педагогічна рада ліцею, повноваження якої визначаються Статутом закладу.

Основні завдання управління освітнім процесом в позашкільному підрозділі складаються з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності:

Кадрове забезпечення закладу здійснено у повній відповідності з навчальним робочим планом закладу, спеціалізацією та п'ятиденним режимом його роботи.

Освітній процес у підрозділі забезпечують 33 педагогічних працівника. Всі вони мають відповідний рівень освіти, володіють фаховою майстерністю. З них: 29 – основні працівники, 4 – працюють за сумісництвом.

Підрозділ укомплектовано педагогічними кадрами у повному обсязі.

Кадрове забезпечення

Педпрацівники					Освіта		Категорія, розряд			Звання		Стаж роботи				
Заст. Дир.	Мет.	Пед. Орг.	Кер. Гурт.	Ак.	вища	середня	вища	12	11	Мето дист.	Засл. Арт.	До 3	До 10	До 20	До 30	
2	2	1	28	15	31	1	31	30	1	1	1	0	0	3	9	21

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти

оновлення методичної бази освітньої діяльності;

контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок вихованців, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

контроль за станом внутрішньої документації (журнали гурткової роботи, журнали з техніки безпеки, поурочне та тематичне планування);

моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища підрозділу;

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Навчальний план та обґрунтування його вибору

При формуванні робочого навчального плану враховано вимоги законів України "Про освіту", "Про позашкільну освіту", "Про наукову і науково-технічну діяльність", Положення про позашкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 травня 2001 р. № 433, Положення про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 серпня 2004 р. № 651 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 серпня 2004 р. № 1036/9635, Типових навчальних планів для організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах системи Міністерства освіти і науки України, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 22 липня 2008 р. № 676.

Педагогічним колективом позашкільного підрозділу «Запорізький класичний ліцей» складений навчальний план з урахуванням рівнів класифікації гуртків, студій та інших творчих об'єднань: початкового; основного; вищого; мережі гуртків та творчих об'єднань, що діють у позашкільному навчальному закладі, кількості груп дітей у них; років навчання; структури навчального року; основних напрямів гурткової роботи.

Розподіл груп за рівнями навчання:

Рік навчання Рівень початковий		Рік навчання Рівень основний						Рік навчання Рівень вищий.	
1 в них учнів		1 в них учнів		2 в них учнів		3 в них учнів		1 в них учнів	
4	120	10	244	4	129	6	152	6	179

Навчальним планом передбачено організацію освітнього процесу у гуртках за напрямками:

№	Напрямок/назва гуртка	Кількість	
		груп	дітей
Художньо-естетичний			
1.	Гурток “Джаз-ліцей”	1	15
2	Ансамбль духових інструментів	1	12
3	Ансамбль бандуристів	1	12
4	Гурток “Музична грамота”	10	147
5	Гурток “Сольфеджіо”	14	218
6	Оркестр народних інструментів	1	20
7	Гурток “Хор”	1	20
8.	Гурток ансамбль скрипалів	1	15
Всього:		30	459

№	Напрямок/назва гуртка	Кількість
		дітей
Художньо-естетичний Музична студія		
1.	Гурток “Фортепіано”	145
2	Гурток народних інструментів	220

Гуртки усіх напрямків, які пропонує позашкільний підрозділ забезпечені необхідним обладнанням, наочністю та знаряддям для повноцінної діяльності. Всі навчальні приміщення закладу мають паспорти з переліками наявного обладнання, навчального, наочного, методичного забезпечення.

Навчальний процес у позашкільному підрозділі здійснюється на підставі нормативно-правових актів, передбачених чинним законодавством у галузі позашкільної освіти та Статутом ліцею. Мова навчання – українська.

Основними формами організації освітнього процесу у Запорізькому класичному ліцеї є очна та дистанційна форми (Наказ МОН України №1115 від 08.09.2020 “Деякі питання організації дистанційного навчання”), а саме: комбіновані типи занять, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, концерти, конкурси, квести, вікторини, які вчителі організовують в межах заняття або в позаурочний час. Дистанційні заняття проводяться з використанням платформ та додатків ZOOM, Viber, Telegram, Meet та ін.. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчителі визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Тривалість навчального року, занять.

Керуючись ст. 16, 17 Закону України "Про позашкільну освіту", Статутом ліцею, навчальний рік складається з двох півріч. Навчальний рік розпочинається з 1 вересня поточного року і закінчується 30 червня наступного року.

Комплектування гуртків здійснюється у період з 1 по 15 вересня, який вважається робочим часом педагогів. Зарахування вихованців може здійснюватися протягом навчального року (у міру закінчення комплектування гуртків за їх бажанням і за згодою батьків або осіб, які їх замінюють на безконкурсній основі).

Тривалість занять встановлюється з урахуванням психофізіологічного розвитку дітей, допустимого навантаження на вихованців різних вікових категорій:

для вихованців від 6 до 7 років - 35 хвилин,

для вихованців старшого віку - 45 хвилин.

При дистанційному навчанні (Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти, затверджений наказом МОЗ України від 25.09.2020 № 2205) - час безперервної роботи з технічними засобами складає:

для дітей 6-7 років - не більше 10 хвилин,

для дітей 8-11 років - не більше 15 хвилин,

для дітей 12-17 років - не більше 20 хвилин.

Всі гуртки закладу працюють без канікул. Це надає більше можливостей у засвоєнні навчальних програм, проведенні навчально – пізнавальних квестів, конкурсів, екскурсійної діяльності в період шкільних канікул.

Усі приміщення, які використовуються для гурткових занять забезпечують оптимальні умови для організації освітнього процесу, відповідно до державних санітарних правил і норм (ДСанПіН 5.5.5.008-01).

Освітній процес здійснюється диференційно відповідно до віку. Наповнюваність груп становить 10 - 15 вихованців залежно від профілю, навчальних планів та площі приміщень, де проходять гурткові заняття. Тривалість перерв між заняттями становить, як правило, 10 - 15 хвилин. Характер організації перерв залежить від напрямку роботи гуртка.

Перерви між заняттями визначаються режимом щоденної роботи позашкільного підрозділу.

Навчальні програми

(Додаток “ Програмне забезпечення гуртків”)

Методичне забезпечення освітньої програми

Методична робота в позашкільному підрозділі – це спеціальний комплекс практичних заходів, які ґрунтуються на досягненнях науки, передового педагогічного досвіду і спрямовані на всебічне підвищення компетентності і професійної майстерності кожного педагогічного працівника. Цей комплекс орієнтований перш за все на підвищення творчого потенціалу педагогічного колективу, а в кінцевому результаті – на підвищення якості й ефективності освітнього процесу.

Методична робота спрямована на забезпечення реалізації змісту позашкільної освіти та досягнення очікуваного результату в процесі реалізації методичної теми комплексу "Формування інтегрованого середовища ліцею як фактор різнобічного розвитку особистості учня”.

Із метою реалізації названої проблеми в структурі методичної роботи передбачено організацію таких підрозділів: організаційно-масовий відділ; методичний відділ.

Заступником директора з позашкільного розділу сплановано та спільно з методистами закладу організовано роботу методичної ради, на засіданнях якої вже розглянуто питання

- про основні завдання методиста позашкільному підрозділі,
- про організацію методичної роботи ,
- про підготовку педагогів до заняття творчого об’єднання,
- про систему вимог до сучасного заняття.

Окрім того, у підрозділі працює методичні об’єднання, діяльності яких передбачає розгляд таких питань:

- формування системи цінностей засобами позашкільної освіти;

психологічні особливості гуртківців;
вибір форм організації занять, як одна з умов успішного навчання дітей та учнівської молоді;
впровадження інформаційних технологій в освітній процес;
формування культури здоров'я учнів, як важлива складова роботи керівника творчого об'єднання. (Додаток "Методична робота позашкільного підрозділу ЗКЛ 2021-2022 н.р.)

Значна увага приділяється роботі з обдарованими дітьми. Ця робота спрямована на досягнення високих результатів. Із метою виявлення обдарованих дітей проводяться бесіди, робота зі створення банку даних з урахуванням типів обдарованості, ведеться облік результатів участі вихованців у масових заходах.

Досвід показує, що системна робота з обдарованими дітьми полягає у: залученні їх до конкурсів, змагань; організації системної адресної підтримки обдарованих дітей, які є переможцями всеукраїнських масових заходів з музично-естетичного напрямку. (Додаток "Досягнення 2021-2022 н. р.")

Особливою формою навчання є інтегровані заняття, які спрямовані на встановлення у вихованців цілісного, системного світогляду. актуалізації особистісного ставлення до питань, що розглядаються на занятті. Основою ефективності цих занять є чітке визначення їх мети і планування для забезпечення різнобічного розгляду певної теми.

Визначено терміни проведення методичних нарад, на яких опрацьовуються актуальні питання з методики навчання.

Адміністрацією закладу вивчаються та узагальнюються матеріали з досвіду роботи керівників гуртків.

Педагогічний колектив працює над впровадженням інформаційно-комп'ютерних технологій у навчальний процес закладу. Методистами підрозділу складені методичні рекомендації про організацію дистанційного навчання з використанням інформаційних технологій

(Додаток «Методичні рекомендації по організації дистанційної роботи позашкільного підрозділу»)

Організація методичної роботи у закладі позитивно сприяє підвищенню майстерності педагогів та популяризації педагогічних здобутків; впровадженню в практику роботи нових ефективних методів з даного напрямку; розвитку творчого потенціалу колективу. Необхідною умовою формування педагогічного професіоналізму педагогічного працівника є систематичне підвищення своєї професійної майстерності та науково-методична діяльність.

Організація освітнього процесу в позашкільному підрозділі

Освітній процес здійснюється диференційовано (відповідно до віку, індивідуальних можливостей, інтересів, нахилів, здібностей, стану здоров'я) з використанням різних організаційних форм роботи: гурткова робота, індивідуальні заняття, вікторина, змагання, конкурси, виставки, екскурсії, а також з використанням інших форм роботи.

Заняття проводяться у формі індивідуальних і групових занять. Вибір форм і методів навчання працівники закладу визначають самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених в освітніх (навчальних) програмах. Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку в освітньому процесі.
(Додаток “Мережа гуртків позашкільного підрозділу у 2022-2023 н. р.”)

Очікувані результати реалізації освітньої програми

Як результат реалізації освітньої програми є сформованість у вихованців, учнів і слухачів пізнавальної, практичної, творчої і соціальної компетентностей.

Пізнавальні компетентності передбачають оволодіння поняттями та знаннями з різних галузей знань; основ характеристики явищ і процесів суспільного життя; набуття знань морально-психологічних якостей, способів організації змістовного дозвілля.

Практичні компетентності передбачають формування різноманітних техніко технологічних умінь і навичок, здатності реалізовувати і захищати свої права, орієнтуватися у соціальних відносинах, встановлювати зв'язки між подіями і явищами, формулювати, висловлювати та доводити власну думку, позицію.

Творчі компетентності передбачають набуття досвіду власної творчої діяльності з різних галузей знань, розв'язання творчих завдань, здатності проявляти творчу ініціативу; розвиток дослідницьких здібностей, системного, просторового і логічного мислення, уяви, фантазії; потреби у творчій самореалізації та духовному вдосконаленні.

Соціальні компетентності орієнтовані на досягнення високого рівня освіченості і вихованості; емоційний, фізичний та інтелектуальний розвиток; формування позитивних особистісних якостей (самостійність, наполегливість, працелюбність та ін.), ціннісного ставлення до себе та інших, вміння працювати в колективі. Розвиток здатності до професійного самовизначення. Творчого становлення. Формування громадянського поведінки, патріотизму, любові до України.